

YÖNETMELİK

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığından:

**DEMİRYOLU ALTYAPI ERİŞİM VE KAPASİTE TAHSİS YÖNETMELİĞİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK**

MADDE 1- 28/9/2023 tarihli ve 32323 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Demiryolu Altyapı Erişim ve Kapasite Tahsis Yönetmeliğinin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi yürürlükten kaldırılmış, ikinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkranın (b) bendinde yer alan “yük taşımacılığında” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

“a) Ulusal demiryolu altyapı ağına bağlı olmayan banliyö işletmecilerini, şehir içi raylı toplu taşıma işletmecilerini, metroları, tramvayları, hafif raylı sistem araçlarını ve bu araçların kullanıldığı altyapıyı,”

MADDE 2- Aynı Yönetmeliğin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “, (o)” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- Aynı Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) ve (cc) bentleri yürürlükten kaldırılmış, (e), (u), (bb) ve (hh) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) Bakım endeksi: Bir önceki şebeke bildirim döneminde ait, hatlar itibarıyla bakımdan kaynaklı hız kısıtlamaları sonucunda trenlerin sınıflarına göre dakika cinsinden gecikmelerinin kat etmiş oldukları mesafeye (tren-km) oranını,”

“u) Hizmet sağlayıcı kuruluş: Bu Yönetmelik kapsamında, demiryolu altyapı işletmecisi ve/veya demiryolu tren işletmecilerine cer gücü, akaryakıt, lojistik, manevra, trafik kumanda, yük kontrol, eğitim, bakım, onarım ve haberleşme ile ilgili destek hizmeti veren kamu tüzel kişileri ve şirketleri,”

“bb) Kombine taşımacılık trenleri: Taşımacılığın büyük kısmının demiryoluyla, liman çıkışlı veya varışlı olabilen, taşımanın başlangıç veya son etabının ise mümkün olan en kısa mesafeyle karayoluyla yapılabildiği intermodal taşımacılığı,”

“hh) Kapasite performans raporu: Demiryolu altyapı işletmecilerinin bir önceki orer planı döneminde sunduğu kapasite ve hizmetlerin tüm kriterleriyle kullanım verimliliğini tespit eden raporu,”

MADDE 4- Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “ve buna ilişkin ek ücretler,” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- Aynı Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve sekizinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(7) Verimlilik artışına yönelik düzenlemeleri içeren şebeke bildirim ekleri Bakanlık onayı beklenmeden yayımlanabilir. Bu durumda şebeke bildirim değişikliği yayım tarihinden itibaren 30 gün içerisinde onay için Bakanlığa gönderilir.”

MADDE 6- Aynı Yönetmeliğin 8 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Kamu kaynaklarının etkin ve verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla demiryolu altyapısının bakımı, yenilenmesi ve geliştirmesinde aşağıdaki hususlar ile Ek-5 te yer alan değerlendirme kriterleri göz önünde bulundurularak demiryolu altyapı işletmecisi tarafından hazırlanan iş planı mevcut yılın sonuna kadar Bakanlığa sunulur:

a) Demiryolu taşımacılığı kullanımının artırılması için öngörülebilir emniyet ve taşıma güvenilirliğinin iyileştirilmesi.

b) Diğer taşıma modları ile rekabet edebilirliğin sağlanması için hizmet dakikliğinin öngörülebilir olması.

c) Hat kapasitesi ve kullanılabilirliği.

ç) Enerji verimliliği.

d) Demiryolu emniyeti.

e) Bakım veya yenileme çalışmalarına doğru ve zamanında müdahale kararlarının alınabilmesi için uygulanan varlık yönetimi.

f) Yatırım ihtiyaçlarının tespiti, analizi ve optimize edilmesi, gerekli güvenilirlik, kullanılabilirlik, sürdürülebilirlik ve emniyet seviyeleri için toplam maliyetin en aza indirgenmesi ve uzun vadede varlıkların kalitesinin sağlanması için yapılan bakım analiz ve planlaması.

g) Ulaşım ihtiyaçlarına uygun bir strateji ile yapılan sinyalizasyon ve elektrifikasyon çalışmaları ile demiryolu seyir sürelerinin kısaltılması.

ğ) Demiryolu ile yük ve yolcu taşımacılığının artırılması için gerçekleştirilecek yol yenilemeleri.”

MADDE 7- Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve sekizinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“(2) Uygulama dönemine 90 gün süre kalmış ya da uygulama dönemi içerisindeki şebeke bildiriminde, altyapı kullanım ücretlerinde indirim veya artırım yapılamaz.”

MADDE 8- Aynı Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “hizmet sağlayıcılardan” ibaresi “hizmet sağlayıcı kuruluşlardan” şeklinde, “hizmet sağlayıcıları” ibaresi “hizmet sağlayıcı kuruluşlar” şeklinde, dördüncü fıkrasında yer alan “hizmet sağlayıcılardan” ibaresi “hizmet sağlayıcı kuruluşlardan” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 13- (1) Performans planı, demiryolu altyapısının verimli kullanılmasını sağlayacak bir altyapı erişim ücretlendirme sistemi aracılığıyla demiryolu tren ve altyapı işletmecilerinin performansını artırmayı amaçlar.

(2) Performans planı, aşağıdaki temel ilkeleri içerecek şekilde hazırlanır:

a) Şebeke işletimini aksatan eylemler için idari yaptırımlar ve aksamadan zarar gören işletmeler için tazminat içerir.

b) Planlanan performansın üzerinde gerçekleşen faaliyetleri ödüllendirecek bir sistemi de içerebilir.

c) Performans planı geçerli olduğu ağın tamamında ayrımcı olmayan bir şekilde uygulanır.

ç) Performansı ölçmeye yönelik yöntemin temel ilkeleri şebekenin tamamı için geçerlidir.

(3) Performans planı, demiryolu tren işletmecilerinin görüşleri alınarak Bakanlık onayından sonra demiryolu altyapı işletmecisi tarafından şebeke bildiriminde yayımlanır.

(4) Demiryolu altyapı işletmecisi, performans planı uyarınca tahakkuk eden ödemeleri hesaplama ayrıntıları ile birlikte demiryolu tren işletmecisine aylık olarak bildirir.

(5) Kapasite performans raporu, her yıl sonunda demiryolu altyapı işletmecileri ve Bakanlık tarafından ortak olarak hazırlanır ve en geç bir sonraki yılın üçüncü ayı sonuna kadar yayımlanır. Kapasite performans raporu, performans planında belirlenen performans değerlendirme kuralları çerçevesinde ilgili işletme yılı içerisinde gerçekleşen yıllık ortalama performanslar ile demiryolu altyapı işletmecisi tarafından hazırlanan bakım endeksinde ilişkin değerlendirmeleri içerir.

(6) Demiryolu altyapı işletmecileri, bu Yönetmelikte belirtilen performans planına ilişkin kriterlere yönelik şebeke dönemi içerisinde gerçekleşen göstergeleri üçer aylık dönemler halinde Bakanlığa bildirir.”

MADDE 10- Aynı Yönetmeliğin 14 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 11- Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 16- (1) Demiryolu altyapı işletmecileri tarafından şebeke bildiriminde belirtilen usule göre ücretlendirmeler belirlenir. Demiryolu tren işletmecilerine tahsis edilen tren çizgilerinin tamamının ya da bir kısmının kullanılmaması ya da kullanılmamasına yönelik kriterler aşağıda belirtilmiştir:

a) Yetki belgesi askıya alındığında veya iptal edildiğinde, yetki belgesi iptal edilen demiryolu tren işletmecisine tahsis edilen tren çizgileri diğer demiryolu tren işletmecilerine kullanılır. Kullanılmama nedeniyle boşalan altyapı kapasitesi bir başka demiryolu tren işletmecisi tarafından kullanılana kadar altyapı erişim ücretlerinin yarısı, yetki belgesine işlem yapılan demiryolu tren işletmecisinden tahsil edilir.

b) Demiryolu altyapı işletmecisi, kendisine tahsis edilmiş altyapı kapasitesinin bir şebeke bildirimi döneminde ardışık 3 aylık bölümde kullanılması gereken kapasitenin %30’dan azını kullanan demiryolu tren işletmecisinin söz konusu tren çizgisinin kullanım hakkı iptal edilebilir. Mücbir sebep halleriyle ilgili haklar saklıdır. Demiryolu tren işletmecisinin kapasiteyi kullanma hakkını yeniden elde etmesi için yeni bir talepte bulunması gerekir. İptal edilen kapasite demiryolu altyapı işletmecisinin tasarrufundadır. Boşta kalan tren çizgisi öncelik ölçütleri de dikkate alınarak talep halinde bir başka demiryolu tren işletmecisine tahsis edilebilir.

c) Demiryolu altyapı işletmecileri, bir demiryolu tren işletmecisine tahsis edilen ve kullanılmayan altyapı kapasitesi hakkında diğer demiryolu tren işletmecilerine gerekli duyuruları en kısa sürede kendisine ait internet sitesinde yayımlar ve söz konusu kapasiteleri diğer demiryolu tren işletmecilerine kullanılabılır.

ç) Demiryolu tren işletmecilerine mücbir sebeplere bağlı olarak kullanılmayan tahsisli altyapı kapasitesi için ücret tahsil edilmez.

d) Demiryolu altyapı işletmecileri mücbir sebeplere veya beklenmedik bir duruma bağlı olarak, demiryolu tren işletmecilerine kullanılmayan tahsisli altyapı kapasitesi için mümkünse alternatif güzergâh önerir. Demiryolu tren işletmecisinin alternatif güzergâh nedeniyle doğan ilave maliyetleri, kusurları oranında demiryolu altyapı işletmecileri ve/veya diğer demiryolu tren işletmecileri tarafından karşılanır.

e) Demiryolu altyapı işletmecileri veya demiryolu tren işletmecilerinin kusurlarından dolayı beklenmedik bir durum oluşur ve alternatif güzergâh önerilemezse tahsisli altyapı kapasitesini kullanamayan diğer demiryolu tren işletmecileri, şebeke bildiriminde belirlenen kriterlere göre kusurları oranında demiryolu altyapı işletmecileri ve/veya diğer demiryolu tren işletmecilerinden tazminat alır.

(2) Demiryolu altyapı işletmecileri veya demiryolu tren işletmecilerinin kusurlarından dolayı beklenmedik bir durum oluşması halinde, tahsisli altyapı kapasitesini gecikmeli kullanan diğer demiryolu tren işletmecileri ve/veya demiryolu altyapı işletmecileri şebeke bildiriminde birim saat geciktirme başına belirlenen ücreti, kusurları oranında demiryolu altyapı işletmecilerinden ve/veya diğer demiryolu tren işletmecilerinden tazminat olarak alır/verir.

(3) Demiryolu altyapı işletmecisi, altyapıyı geçici olarak kullanılamaz hale sokan kaza/olay, arıza nedeniyle, tahsis edilen tren çizgilerini herhangi bir uyarı yapmaksızın geri çekebilir. Demiryolu altyapı işletmecisi, en kısa sürede sistemin onarılıp tekrar normal hale getirilmesini sağlar.”

MADDE 12- Aynı Yönetmeliğin 18 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “hizmet sağlayıcılarının” ibaresi “hizmet sağlayıcı kuruluşların” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13- Aynı Yönetmeliğin 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “üçüncü” ibaresi “dördüncü” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 14- Aynı Yönetmeliğin 27 nci maddesinin altıncı ve yedinci fıkralarında yer alan “üçüncü” ibareleri “dördüncü” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15- Aynı Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Demiryolu altyapı işletmecileri, bir önceki yıla ait bakım endeksini mevcut yılın ikinci ayının sonunda Bakanlığa gönderir.”

MADDE 16- Aynı Yönetmeliğin 31 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “çerçevesinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “1 yıl içinde” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 17- Aynı Yönetmeliğin Ek-1 'inde yer alan “hizmet sağlayıcılar” ibaresi “hizmet sağlayıcı kuruluşlar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 18- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19- Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yürütür.